

Olá meus amigos!

– Terveiset teille ystävät, tuttavat ja lähettäjä

Tervehdys sinne koti-Suomen syksyyn. Syksy on jo pitkällä. Tästä kertovat: Somen virrassa nousee esille kaikenlaisia halloween-vinkkejä ja hömpötyksiä. Pikkujoulukausi on Suomessa alkanut. Ensilumi on satanut – terkkuja Puolangalle! Ajankulu ihmetyttää!

Pahoittelen, että ette ole saaneet minulta kirjettä moneen kuukauteen. Olen saanut useita suoria yhteydenottoja, kun olette ihan huolestuneet, missä huitelen ja miten voin. Tämä lämmittää. Kiitos. Syy hiljaisuuteeni on kuitenkin sellainen, että on ollut ihan(aa) haipakkaa.

Puolen vuoden Suomen-jaksoni hurautti vain, ja toukokuun lopulla oli aika palata tänne toiseen kotiin, Angolaan. Vierailuja seurakuntiin, ystävien tapaamisia ja muita Suomen erityisohjelmia oli kalenterini täynnä loppuun asti. Mieli kiitollisena palasin Angolan kotiin. Takana niin virkistävää ja yhteyttä vahvistavaa aikaa Suomessa, mutta edessä paluu ”siihen normaaliin” eli arkeeni Angolassa.

Vielä haluan välittää kiitokset kaikille seurakunnille ja ystäville, jotka kutsuivat ja ottivat minut vastaan talven ja kevään aikana. Sain olla monessa mukana ympäri Suomen. Kiitos vieraanvaraisuudesta ja rohkaisusta. Palasin Angolaan laukuissani myös lahjoja teiltä jaettavaksi Angolassa – kiitos niistäkin! Vierailut ja kasvotusten tapaamiset seurakuntalaisten ja monien lähetystyölle sydämeltään palavien ihmisten kanssa olivat minulle rohkaisevia ja mieltä lämmittäviä. Pyydän, että jatkatte edelleen uskollisessa rakkaudessaanne ei vain minua vaan etenkin Angolaa ja angolalaisia kohtaan. Haasteet eivät lopu. Yhteinen työmme jatkuu, vaikka olemme taas tutuissa asemissamme eri puolilla maapalloa. Rukous ja internet yhdistävät näinkin.

Työkuulumisia

Angolassa Lähetysseuralla on kaksi kumppania, joiden työtä se tukee: kristillinen järjestö Onnellinen lapsi ja Angolan evankelis-luterilainen kirkko, portugalinkieliseltä lyhenteeltään IEELA.

Onnellinen lapsi tekee moninaista työtä. Alkujaan, yli 10 vuotta sitten työ starttasi yhdestä päiväkotiryhmästä, mutta nyt työ on kasvanut neljään yhteisökeskukseen, joista yhtä, Tchiinguessa toimivaa, Lähetysseura tukee. Päiväkotityö on siellä 181 lapsen voimin edelleen

tärkeää, mutta sen lisäksi perheitä ja yhteisöjä tuetaan katkaisemaan köyhyyden siteitä pikkulasten aliravitsemustyöllä, avustamalla henkilörekisteröinnissä, nuorten ja aikuisten lukutaito-opetuksella, peruskoululla, maatalous- ja ammattiopetuksella, yleissivistävillä teemoilla, terveydenhoitoavulla ja hengellisellä tuella. Lisäksi olemme tänä vuonna myöntäneet akuuttiin nälkään myös lisärahaa, jotta suurempi joukko alle kahdeksanvuotiaita lapsia ja raskaana olevia naisia saa rikastettua voimapuuroa joka arkipäivä. Kaikkea tätä moninaista työtä on keskuksessa toteutettu koko vuosi. Jos seurakuntanne tukee Lapset ja nuoret -teemaa, olette mukana kaikessa tässä. Kiitos!

Tchihingue sijaitsee Lubangon laitamilla, Humpatan kunnan alueella. Aina kun käyn keskuksessa, sinne on tullut jotain uutta. Viimeksi uutta oli, että syyskuussa alkaneella lukukaudella kaikki keskuksen kuusi oppiluokkaa on käytössä kahdessa vuorossa; aamuisin ja iltapäivisin. Luokkia on normaalin perusopetuksen 1–3 luokka-asteet sekä nopeutetun opetuksen 1–2 luokkia, lisäksi aamuisin klo 6–7.30 on lukutaito-opetusta aikuisille ja nuorille. Koulu on siis täydessä käytössä.

Myös maatalousopetuksen ja ruokaturvan saralla oli iloisia uutisia: Onnellisen lapsen tontilla sijaitsee keskikokoinen opetuskasvimaa. Lisäksi läheinen maanomistaja oli antanut maaltaan tilaa niin, että Onnellinen lapsi voi jatkaa ja laajentaa viljelyksiä siellä. Hyvien maanviljelykäytänteiden opettaminen ja kokeileminen on osa sekä lasten että aikuisten ohjelmaa järjestön työssä.

Kirkolla (IELA) alkuvuosi meni lähinnä suunnitteluun. Alkuvuodesta oli vain muutama kokoontuminen ja evankelioimiskampanja, mutta vuoden viimeinen puolisko onkin sitten hyvin aktiivinen. Angolan evankelis-luterilaisen kirkon työssä tuemme evankeliointi- ja lähetystyötä, kristillistä kasvatusta, kirkon työntekijöiden koulutusta, kummioppilaita kirkon koulussa ja ilmastoteeman tukemista kirkossa. Jos seurakuntanne tukee Vahvat ja vaikuttavat kirkot -teemaa, olette mukana kaikessa tässä. Kiitos!

Kevään aikana tukemassamme kirkon koulussa tehtiin lastensuojeluarviointi, joka toimii meille pohjana ja tiedonlähteenä koulun tilanteesta. Mitään hälyttävää ei tullut esiin, mutta koska lapset ja nuoret ovat meille tärkeitä, niin jatkamme yhteisen työn vahvistamista tuohon alkukartoitukseen pohjaten. Tähän liittyen lasten oikeuksien asiantuntija Hanna Londo vieraili Angolassa, ja hänen kanssaan yhdessä vietimme kolme päivää Martti Luther -koululla ja kaksi päivää Onnellisessa lapsessa. Käsittelimme lastensuojelun teemoja sekä nuorten oppilaiden että opettajien ja hanketyöntekijöiden kanssa. Paljon hyvää tehdään jo. Jokainen lapsi ja nuori, joka meidän haltuumme uskotaan, on arvokas, ja meidän vastuumme on pitää heistä mahdollisimman hyvää huolta.

Syys-marraskuut ovat täynnä erilaisia tehtäviä ja ohjelmia niin kumppaneilla kuin minullakin. Edessä on vielä esimerkiksi koulutus Angolan kumppaneillemme sukupuolten välisestä oikeudenmukaisuudesta ja vammaisten henkilöiden huomioimisesta. Siinä on ollut monenlaista

järjestelyhommaa. Pian on myös viestinnän vierailu Angolassa, ja oma tuleva työmatka Lucsan (eteläisen Afrikan luterilaisten kirkkojen yhteisön) kristillisen kasvatuksen ja alueen nuorisotyön teemoilla. Ja vuosihan loppuukin jo ihan pian, joten loppuvuoden hommat odottavat vielä ennen joululomia.

Angolan kuulumisia

Ebolaa ei Angolassa vielä ole, mutta naapurimaassa Kongossa sitä on, ja siksi Angolakin on 10 riskimaan joukossa. Sen sijaan meillä on nyt riesana apinarokko, joka leviää vähitellen.

Tämän vuoden aikana angolalaisia ovat kohahduttaneet ja surettaneet monet auto-onnettomuudet. Aina niitä on tapahtunut, koska autot ja tiet ovat huonokuntoisia ja usein ajonopeus on liian suuri, jotkut ajavat juovuksissa, ilman ajokorttia, kiireessä, itsekkäästi tai huolimattomasti. Kuitenkin viime aikoina näitä ikäviä uutisia on ollut jotenkin huomattavan usein. Useita linja-autoja, monia kuolemia ja haavoittumisia. Liikenne onkin yksi suurimmista riskeistä Angolassa.

Angolassa on nyt jo aikas lämmintä. Sadekausi on pikkuhiljaa alkamassa. Ensisade tuli yllättävän varhain, 9.9. kun normaalisti ensisateet tulevat loka-marraskuussa. Tuon ensisateen jälkeen Lubangossa on satanut kolmesti. Ja tästä se sitten vähitellen starttaa. Ilma on vielä kuivaa noista muutamista sateista huolimatta. Maailmanlaajuisesti on puhuttu El niño -ilmiöstä ja sen tuomista muutoksista säässä. Saa nähdä, miten se tulee vaikuttamaan Angolassa. Etenkin Etelä-Angola on useina vuosina kärsinyt kuivuudesta. Tosin viime sadekausi oli onneksi hyvä kaikkialla. Nyt rukoillaan ja varaudutaan tulevaan.

Jakarandat kukkivat jo, ja nyt tulipuut ovat palavina kukissaan. Kuivan kauden loppu – sateiden enteily.

Omia kuulumisia

Minulle kuuluu hyvää. Paluustani Angolaan uudelle työkaudelle on neljä ja puoli kuukautta, mutta alusta asti on tuntunut kuin olisi pidempikin aika, kun heti Angolaan saavuttuani alkoivat täydet työt ja tehtävät. Palasin tuttuun kotiin, kaupunkiin ja elämänmenoon, joten asettumisaikaa ei tarvittu. Kun olin poissa täältä, usean kuukauden Suomessa, niin oi, miten nautinkaan taas katsella, kuunnella ja hengittää tätä ympäristöä ja elämää ympärilläni nyt. Suomi on koti, mutta kyllä vain tämä Angolakin on kotini.

Angolaan paluuni on sujunut hyvin ja vauhdikkaasti. Jokavuotinen tehtävä, oleskeluluvan uusinta, oli työlliställeni heti ensimmäisenä Angolaan saavuttuani. Prosessi meni mallikkaasti – oli kevyemmät vaatimukset kuin aiempina vuosina. Ja sitten oli täysiä työpäiviä kumppanin kanssa,

jotta saataisiin hankeliitteet kasaan, täytettyä ja tehtyä, kun niiden määräaika oli lähellä. Tällä uudella työkaudella minulla on myös uusia työtehtäviä. Kristillisen kasvatuksen tukitehtävät jatkuvat, mutta suurin osa työstäni kuluu nyt hankehallinnon parissa.

Jos tuo ei terminä kerro paljoakaan, voisin avata sitä savolaisittain, että olen välivouhkana (ja tähän sitten selventääkin? 😊), eli yhdyshenkilönä Angolan kahden kumppanimme ja Lähetysseuran välissä. Välitän tietoa, olen kulttuuritulkkina ja apuna puolin ja toisin. Varsinaisen työn ihmisten parissa toteuttavat kumppanimme Angolan evankelis-luterilainen kirkko ja Onnellinen lapsi. Omassa asemassani minä autan ja olen mahdollistamassa tuota tärkeää työtä – evankeliumin leviämistä, koulutusta, ruoka-apua, kristillistä kasvatusta, kirkon vahvistumista, näin esimerkkinä. Nämä uudet tehtäväni ovat vähän paperinmakuisia, vaikka ”paperit” eli suunnitelmat, laskelmat, selvitykset, matriisit, viestinvaihto ym. ovatkin tietokoneen ruudulla. Nyt olemme uuden kauden alussa, ja siksi juuri tänä vuonna on paljon mietittävää, suunniteltavaa ja ennakoitavaa.

Olen tässä kuitenkin kerennyt jo lomaillakin! Olikin oikein erityistä, sillä kummipoikani tuli Suomesta käymään luonani tutustumaan tädin elämään ja ympyröihin. Lomailimme pari viikkoa yhdessä vähän eri paikoissa Angolassa. Olipa kivaa! 😊 Lubangossa vuoden viilein aika on kesä-heinäkuussa. Ne muutamat viileähkömmät yöt! Suomi-vieraaltani angolalaiset kysyivät huolestuneena, miten hän pärjää kylmässä. Hiukanhan meitä nauratti, kun tämä Angolan kylmä on melkein kuin Suomen hyvä kesä... Minä pidän siitä säästä, mutta se on nyt takana.

Loman jälkeen on ollut töitä kirkon toimistolla ja yksikseen etäillen, kavereiden tapaamista ja kotihommia. Hyvä tasapaino. Suomen syksyn myötä käynnistyi taas uusi kausi, ja vanhat merkit pitivät paikkansa: vauhdikasta on ollut syys-lokakuussa. Elokuussa oli vielä siinä mielessä ihanaa, kun sai olla kotona eikä kalenteri ollut täynnä menoja. Ehti välillä vähän ompelemaankin, saunomaan ja uppoutumaan palapelejä tekemään. Nyt on taas niin työntäyteistä, että odottelen joululomaa, jolloin voi uppoutua taas noihin.

Elämä on mallillaan. Jumala on hyvä ja pitää huolta lapsistaan.

Erään heinäkuun lauantain sain viettää Semeadores de evangelho -kuoron kanssa yhteys- ja virkistymispäivässä Tundavalan jylhissä maisemissa. Tässä kimppakuva meistä tuulisen ja aurinkoisen päivän päätteeksi. Päivän aikana jaoimme yhdessä ajatuksia pyhydestä ja kilvoittelusta, leikimme (minä sain olla kuningas Herodes), nautimme nyyttäreiden anneista, rukoilimme, ja päätteeksi kuoro veti harkat, joiden aikana minä sain kuin oman erityiskonsertin.

Kolmas kuva: Miten tuntuikin hyvältä palata kotoisiin Angolan ja Lubangon maisemiin. Mikä siunaus, kun on monta kotia!

Toinen kuva: Angolan lippu liehumassa tuulessa.

”Minä lähetän enkelin kulkemaan sinun edelläsi, suojelemaan sinua matkalla ja viemään sinut siihen paikkaan, jonka olen sinulle varannut.” 2. Moos. 23:20

17.9. on Angolassa kansallinen vapaapäivä, mutta kuten yleistä, hyödynsimme vapaapäivän pitämällä kristillisen kasvatuksen työpajaa. Tässä ryhmä aloittamassa päivää aamulla. Tämä koulutus oli Seppälän rovastikunnan kristillisen kasvatuksen vastaaville.

Meissä on Hanna London kanssa samaa näköä. Yhdessä Angolassa kulkiessamme meiltä kysyttiin useita kertoja, olemmeko sisaruksia. No, siskoja Herrassa kyllä. Löysimme kylläkin paljon yhtäläisyyksiä keskenämme. Tästä hassuna esimerkkinä, että täysin yllätyksenä meillä oli näin samanlaiset hellehatut.

Kiitos, kun olet mukana tällä matkalla kanssani Angolan ja Afrikan maisemissa.

Jatkukoon yhteinen työmme Jumalan käsinä ja jalkoina maailmassa!

Iloista, rauhoittavaa ja siunattua syksyn jatkoa sinulle!

Terveisin Teija Lievonen

Lopuksi rukousaiheita:

- Liikenne. Sekä kumppanit että minä itsekkin liikumme loppuvuoden aikana paljon Angolan teillä ja muuallakin. Varjelusta, hyvää keskittymiskykyä kuskille ja tolkun kanssa-autoilijoita.
- Terveystilanne Angolassa. Säästymistä ebolalta ja selviytymistä apinarokon kanssa. Voimia, viisautta ja resursseja kaikkeen terveyden- ja sairaanhoitoon Angolassa.
- Super El Niño ja sen tuomat vaikutukset ympäri maailmaa, myös eteläisessä Afrikassa. Varjele ja auta varautumaan.
- Angolan kirkon työntekijät sekä kaikki vastuunkantajat.
- Angolan lapset. Kodeissa, kaduilla, kouluissa, pelloilla.
- Raamatunlause: ”Mutta Jumala itse vahvistaa meitä ja teitä uskossamme Kristukseen, Voideltuun, ja on myös antanut meille voitelunsa: hän on painanut meihin sinettinsä ja antanut meidän sydämiimme vakuudeksi Hengen.” 2. Kor. 1:21–22

Teija Lievonen

- Asiantuntija, hankehallinto ja kristillinen kasvatus
- Asuinpaikkana Lubango Angolassa
- Angolassa vuodesta 2018 alkaen

Kannattaa käydä tykkäämässä ja seurata [Lähetysseuran Facebook-sivuja](#)! Sieltä voi seurata lähetytkuulumisia työalueilta maailmalla ja Suomessa.

Esittelyvideo itsestäni ja lähetystyöstä on YouTubessa. Linkin kautta pääsee suoraan videoon:

https://www.facebook.com/lahetykseura/?locale=fi_FI

Voit tukea työtäni myös taloudellisesti lahjoittamalla haluamasi summa MobilePaylla numeroon **58735** tai tilisiirrolla **FI38 8000 1400 1611 30**. Muista kirjoittaa viestikenttään minun nimeni, myös MobilePayssa. Keräyslupa RA/2020/1538.

